

Frimerke posten

Nr. 2/2017
Posten Norge
Frimerketjenesten

Slott på frimerker

Det kongelige slott og Akershus
slott pryder to nye frimerker

NYE FRIMERKER Side 16

Tuneskipet

NYE FRIMERKER Side 4

Riksarkivet 200 år

NYE FRIMERKER Side 10

Mangler du noe til samlingen?

Nå har du mulighet til å fylle tomrom i samlingen med både nye, eldre og utenlandske frimerker. Vi har også alt du måtte ønske deg av samlerutstyr. Besøk vår nettbutikk i dag.

posten.no/frimerkebutikken

Kjære kunde!

I april kan vi by på flere interessante nytgivelser, alle med et historisk preg.

I år er det 150 år siden Tuneskipet ble funnet på gården Haugen på Rolvsøy i Østfold. I dag er ikke skipet like imponerende som Oseberg- eller Gokstadskipet, men dette var det første vikingskipet en fant i Norge. Posten markerer jubileet med utgivelse av to frimerker signert Kristin Granli.

Etableringen av Riksarkivet startet med et dokumenttyveri for 200 år siden. I dag har Riksarkivet ansvaret for arkivene etter den statlige sentraladministrasjonen og høyesterett. Jørn O. Jøntvedt er designeren bak frimerket, hvor gamle dokumenter er motivet. I forbindelse med frimerkeutgivelsen arrangerte Riksarkivet en utstilling med gamle brev i sine lokaler i Oslo. Les mer om utstillingen på posten.no/frimerker.

Temaet for årets europafimerker er slott. I Norge har vi ikke så mange å velge blant, men både Akershus slott og det kongelige slott har spilt viktige roller i Norgeshistorien. Madeleine M. Karlstrøm har utformet de to frimerkene.

Årets vakreste frimerke 2016 ble frimerket til kong Haralds 25-årsjubileum som konge. Frimerket ble utgitt i januar i fjor og viser signingen av kong Harald i Nidarosdomen 23. juni 1991. Frimerket er utformet av designeren Jørn O. Jøntvedt. Takk for alle avgitte stemmer på våre nettsider.

Vennlig hilsen

Halvor Fasting

Halvor Fasting
direktør

Innhold

NYE FRIMERKER

Tuneskipet
Side 4

Riksarkivet 200 år
Side 10

Slott
Side 16

HEGES SKRÅBLIKK
Side 22

ØRNS SPALTE
Side 32

FRIMERKEKLIPP
Side 38

Posten Norge AS, Frimerketjenesten

Postboks 250
0510 OSLO

Besøksadresse:
Persveien 34/36, 0581 OSLO

E-post:
frimerketjenesten@posten.no
Internett: posten.no/frimerker
Telefon: +47 23 14 78 70
Telefaks: +47 23 14 78 00

Nordea Bank, Oslo
Kontonummer: 6003 06 35097
IBAN-nr.: NO25 6003 06 35097
SWIFT: NDEAN0KK

Redaksjon: Arnfinn Skåle (redaktør),
Halvor Fasting, Rune Øyen.

Design: Posten Norge AS,
Konsernkommunikasjon, Design
Forsidefoto: Domenico Erdmann/
Riksarkivet/Wikimedia Commons
Trykk: Byråservice

Tuneskipet stammer fra rundt år 900 og ble funnet på Nedre Haugen gård på Rolvsøy i Fredrikstad i 1867.

Tuneskipet

Skipet ble funnet i en gravhaug på Haugen gård på Rolvsøy i Fredrikstad i 1867.

Navnet kommer av at funnstedet ligger i Rolvsøy sogn som var en del av daværende Tune herred og prestegjeld. Skipet ble funnet i den store gravhaugen man kalte Båthaugen. Den var ca. 80 meter i diameter og fire meter høy, og kunne måle seg med de aller største gravhaugene i landet. Tidlig på 1860-tallet begynte grunneierens bror å kjøre ut masser fra gravhaugen. Haugen var tidligere blitt skadet av skattejegere, noe som medførte at oksygen kom inn i selve gravan-

legget og at skipets treverk tørket ut. Dette kan være årsaken til at skipet er ganske dårlig bevart.

Gravhaugen

Skipet har stått på kjølen i retning nord-sør inne i gravhaugen. Innvendig var skipet foret med mose og kvist. Midt i haugen var det et gravkammer bygd av stående eikeplank. Det er bare bevart deler av gravgodset, men det finnes deler av en sadel, et par glassperler, og en del fullstendig korroderte jerngenstander, deri-

Etter å ha vært oppbevart både under
åpen himmel og i mindre egnede skur, ble
Tuneskipet flyttet til Vikingskiphuset på
Bygdøy i 1930.

blant brynje, sverd, to spydspisser og en skjoldbule. Man fant også rester av et menneske og av hester. Det ble også funnet rester av tøy som skal tyde på at personen ble begravet påkledd. Dateringer tyder på at trevirket i gravkammeret var felt en gang mellom 905 og 910. Slitasje på enkelte av delene på Tuneskipet antyder at det har vært i bruk før det ble brukt som gravskip, kanskje allerede fra slutten av 800-tallet.

Funnet

Sommeren 1867 hadde man fjernet så mye masse fra gravhaugen at man var kommet ned på skipsrestene, og akterdelen ble liggende åpen. Det ble sendt melding til Fortidsminneforeningen og Universitetets Oldsaksamling, og utgravningen ble foretatt samme høst. I oktober ble skipet flyttet til Christiania og plassert i et midlertidig skur i Universitetshagen. Da Osebergskipet ble funnet ble det mindre interesse for Tuneskipet som utstillingsgjenstand, og en periode ble skipet lagret under åpen

himmel bak Frederiksgate 3. Etter at Osebergskipet ble flyttet til Bygdøy i 1926 ble Tuneskipet flyttet inn i Osebergskuret, og lå her inntil 1930, da også det ble flyttet til Vikingskipshuset.

Rekonstruksjon

I motsetning til Oseberg- og Gokstadskipet er det ikke gjort noe forsøk på å bygge opp igjen Tuneskipet. Funnet er svært ufullstendig og skipet har mistet sin opprinnelige form på grunn av trykket fra jorden i gravhaugen. I sin doktorgradsavhandling i 2010 presenterte arkeolog Knut Paasche sin rekonstruksjon av skipet. Skipet har antakelig hatt tolv bordganger med tolv par årer. Total lengde antas å ha vært 18,67 m, største bredde ca. 4,4 m. Paasche mener at med tolv bordganger har skipet vært en god seiler, kanskje til og med bedre enn Gokstadskipet. Tuneskipet kan i dag ses i Vikingskipshuset på Bygdøy i Oslo.

KILDE: WIKIPEDIA

Slitasje på enkelte av delene på Tuneskipet antyder at det har vært i bruk før det ble brukt som gravskip, kanskje allerede fra slutten av 800-tallet.

NK 1956

Foto av Tuneskipet og
3D-gjengivelse etter Knut
Paasches rekonstruksjon
av skipet.

NK 1957

Karl Fredrik Kellers akvarell
av Tuneskipet til havs.

150 år siden utgravingen av Tuneskipet

◀ Førstedagsbrev kr 32,-

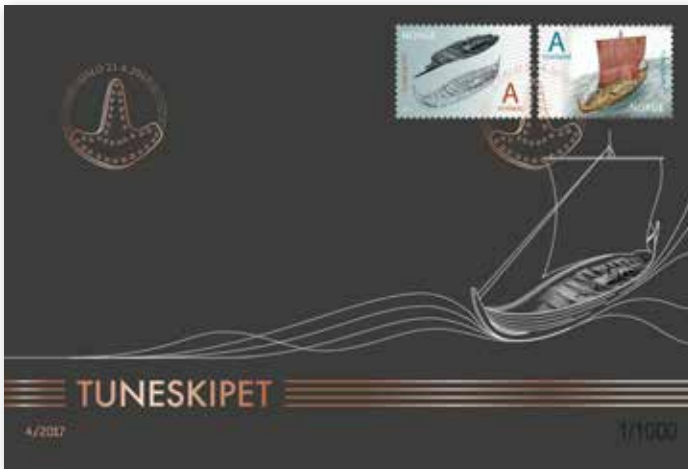

▲ Førstedagsstempel

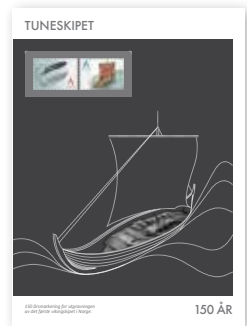
Nummer:	NK 1956-1957
Motiv:	Foto og tegning, akvarell av skipet til havs
Utforming:	Kristin Granli
Foto:	NK 1956: © Atle Jarto Johnsen. NK 1957: © Karl Fredrik Keller
Verdier:	Kr 13,00 (A-Innland) x2
Opplag:	6 570 000 av hvert frimerke
Utgitt i:	Rull à 100 selvklebende frimerker (50 av hvert motiv)
Trykk:	Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

Tuneskipet bærer tydelig preg av å ha blitt gravd fram fort og uvørent. Det tok bare 14 dager å grave det fram og i dag er bare rester av skroget bevart.

Dato: 21.04.2017

◀ Gullbrev kr 99,-

▲ Samlerblad kr 51,-

Salgspriser

Førstedagsbrev:	kr 32,-
Presentasjonsfolder:	kr 41,-
Samlersett:	kr 73,-
Samlerblad:	kr 51,-
Samlerblad FDC:	kr 57,-
Gullbrev	kr 99,-

Foto: © Håvard Brinchmann/Digitalarkivet

NYE FRIMERKER RIKSARKIVET 200 ÅR

Riksarkivet i Stortingsbygningen fotografert i 1914. Arkivar Krog Steffens kontor. Cand. Jæger i bakgrunnen.

Riksarkivet

Sett på spissen måtte det et tjuveri til for at Riksarkivet skulle bli oppretta.

I 1817 hadde nokre soldatar funne gamle dokument på Akershus og byrja å selje dei på byen. Den knapt tre år gamle norske staten måtte no få orden på riket sine arkiv. Kvar einaste ordentlege stat må ha eit påliteleg arkiv for at staten og innbyggjarane skal kjenne sine rettar og plikter, og for at forvaltninga skal vere forutseieleg, rettferdig og konsekvent. Ikkje noko unntak for den nye norske staten i 1814, som i tillegg til å handtere arkiva som dagleg danna seg, også trengte dokument frå København. Herifrå hadde

Noreg vore styrt som ein del av den dansk-norske kongen sitt eineveldige rike. Arkiva som tjuvane hadde forsynt seg med, var dokument frå dansketida som alt fanst på Akershus festning. Det var restar av den dansk-norske forvaltninga som hadde hatt sitt sete der, til dømes etter statthal-daren. Alt var i dårleg orden og forfatning og eit lett byte for langfingra. Med tjuveriet fekk regjeringa i Kristiania det endelege skuvet til å opprette eit riksarkiv, det skjedde ved høgaste resolusjon 6. juni 1817. Det var ei

Arkiva i Riksarkivet er flittig brukte til slektsforskning. I 1983 vart denne karen avbilda mens han las gamle tingprotokollar som om det var ein krimroman.

Foto © Uljan/Aftanposten/NTB scanpix

Arkiva inneheld protokollar og dokument frå sentralforvaltninga, dei er tekne vare på for ettertida på grunn av innhaldet.

minimumsløysing, ikkje eit eige kontor, ingen fast tilsette, berre ei ekstra oppgåve for ekspedisjonssekretæren i Marindepartementet, Johan Henrik Rye.

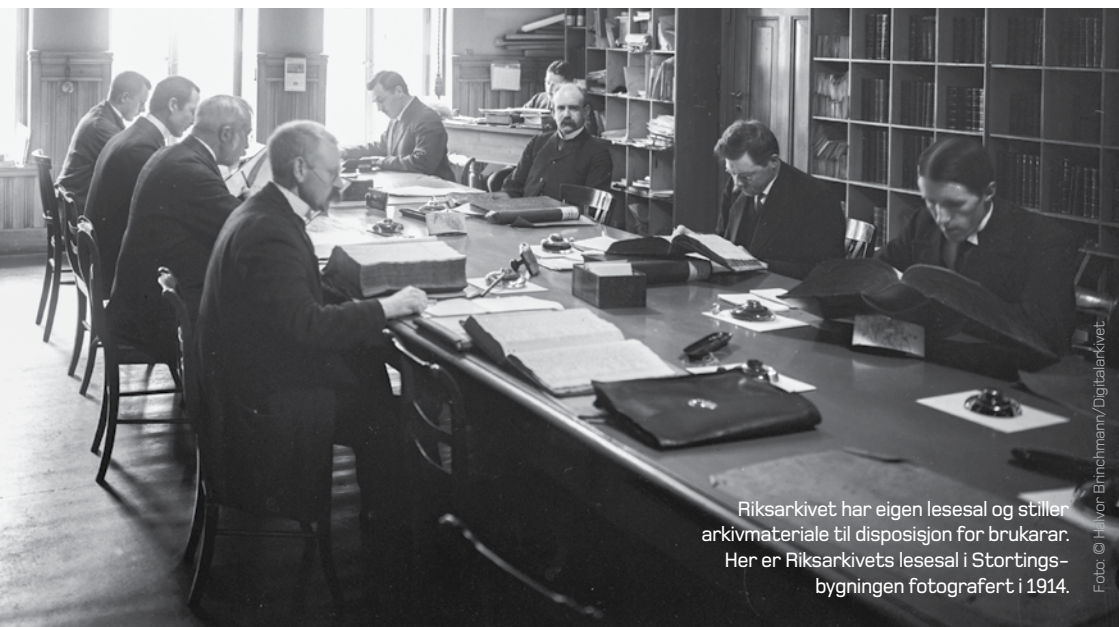
1800-tallet

Den nye norske staten var fattig og voks smått, først i 1840 var tida inne til å etablere Riksarkivet som eit eige kontor, leia av ein riksarkivar. Den første vart Henrik Wergeland. Inga Bolstad, som er riksarkivar no, er nr. 13 i rekka og den første kvinna.

På 1800-talet var den primære oppgåva til Riksarkivet å ordne arkiva som allereie var på Akershus slott og gjera dei tilgjengelege, og å ta i mot det som kom av arkiv frå Danmark. Arkiva som

den nye norske sentralforvaltninga etter kvart produserte, la ikkje riksarkivaren seg særleg opp i. Michael Birkeland, som var riksarkivar i siste del av 1800-talet, engasjerte seg i kvalitetskrav for penn og papir. Fordi Riksarkivet hadde flytta til større lokale i Stortingsbygningen, kunne han også strekke ut ei hjelpande hand til forvaltninga og tilby plass til dei nyare arkiva.

Det vart snart naudsynt med arkivdepot som kunne ta seg av arkiv frå forvaltninga på regionalt nivå. Først kom statsarkivet i Bergen og så i Trondheim. Seinare kom andre regionar til, slik at det no finst åtte statsarkiv, eit samisk arkiv og eit helsearkiv. Saman med Riksarkivet som tek vare på arkiv

Riksarkivet har eigen lesesal og stiller arkivmateriale til disposisjon for brukarar. Her er Riksarkivets lesesal i Stortingsbygningen fotografert i 1914.

Foto: © Halvor Brinchmann/Digitalarkivet

frå sentralt statleg hald, sorterer alle under Riksarkivaren i lag under namnet Arkivverket.

Kva finn du på Riksarkivet?

Arkiva inneheld protokollar og dokument frå sentralforvaltninga, dei er tekne vare på for ettertida på grunn av innhaldet. Det finst òg brevomslag og frimerke innimellom dokumenta, men desse vart ofte fjerna i forvaltninga før innhaldet vart arkivert og endeleg avlevert til Arkivverket.

Utfordringar for Riksarkivet

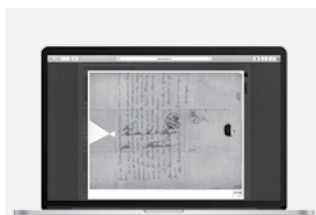
Utfordringane for Riksarkivet på 1800-talet både liknar og liknar ikkje på utfordringane i vår tid. Nokre grunnelement er dei same, det er for dårleg plass til arkiva, og

dei er ikkje omtalte, ordna og tilrettelagde godt nok for brukarane. Men vi har kome langt på dei 200 åra!

Riksarkivet må alltid tenke langsiktig: Kva for arkiv bør ein ta vare på for ettertida, og kva vil berre kome til å ta opp dyrebar plass utan å bli brukt? Korleis skal vi sikre oss at det som vert skapt elektronisk no, er leseleg og gjev påliteleg informasjon også for framtida?

Utviklinga gjer at Riksarkivet har eit større ansvarsområde no enn på 1800-talet, ikkje berre har dei ansvar for arkiva dei har teke imot, men også for å vegleie og føre tilsyn med arkiv som dagleg vert til i forvaltninga.

TEKST: ELI FURE,
RIKSARKIVET

Nettutstilling

Dersom du vil vite meir om frimerka i Riksarkivet kan du ta ein titt på denne nettutstillinga:

www.arkivverket.no/arkivverket/Bruk-arkivet/Nettutstillinger/Filatelistisk-samling

NYE FRIMERKER RIKSARKIVET 200 ÅR

Slik ser deler av Riksarkivets lokaler på Sognsvann i Oslo ut i dag.

NK 1958

Gamle dokument frå Riksarkivet.
Fremst eit utsnitt av kladden til
Grunnlova.

Riksarkivet 200 år

◀ Førstedagsbrev kr 42,-

▶ Førstedagsstempel

Nummer:	NK 1958
Motiv:	Dokument
Utforming:	Jørn O. Jøntvedt
Foto:	© Riksarkivet
Verdi:	Kr 36,00
Opplag:	300 000 frimerke
Utgjeve i:	Ark à 50 frimerke
Trykk:	Offset frå Joh. Enschedé Security Print, Nederland

Dato: 21.04.2017

◀ Gullbrev kr 99,-

▲ Samlerblad kr 61,-

Salgspriser

Førstedagsbrev: kr 42,-

Presentasjonsfoldar: kr 51,-

Samlarsett: kr 93,-

Samlerblad: kr 61,-

Samlerblad FDC: kr 67,-

Gullbrev: kr 99,-

Oppføringen av Det kongelige slott ble i kompleksitet det største byggeforetaket siden oppføringen av Nidarosdomen 700 år tidligere.

Slott i Norge

«Norge, Norge, hytter og hus og ingen borge». Slik beskrev Bjørnstjerne Bjørnson landet vårt.

For det er på ingen måte slott, herregårder og lignende anlegg som preger den norske kultur-arven. Dette inntrykket preger også våre folkeeventyr. Her bor kongen på sin «kongsgård» og kommer selv ut i svalgangen for å se hvem som kommer til gårds. Annerledes er det når kongens residens fremstilles i eventyrene fra kontinentet. Da er det tårn, tinder og mektige murer.

Dansketiden

Dobbeltmonarkiet Danmark-Norge ble regjert fra København. Derfor ble de kongelige slottsanlegg naturlig nok oppført i København og rundt om i Danmark. Norge lå for langt vekk til at kongen hadde fast opphold her. Derfor var behovet for slott mindre i Norge enn i Danmark.

Til gjengjeld hadde Norge fortsatt i behold flere kongelige residensanlegg fra middelalderen.

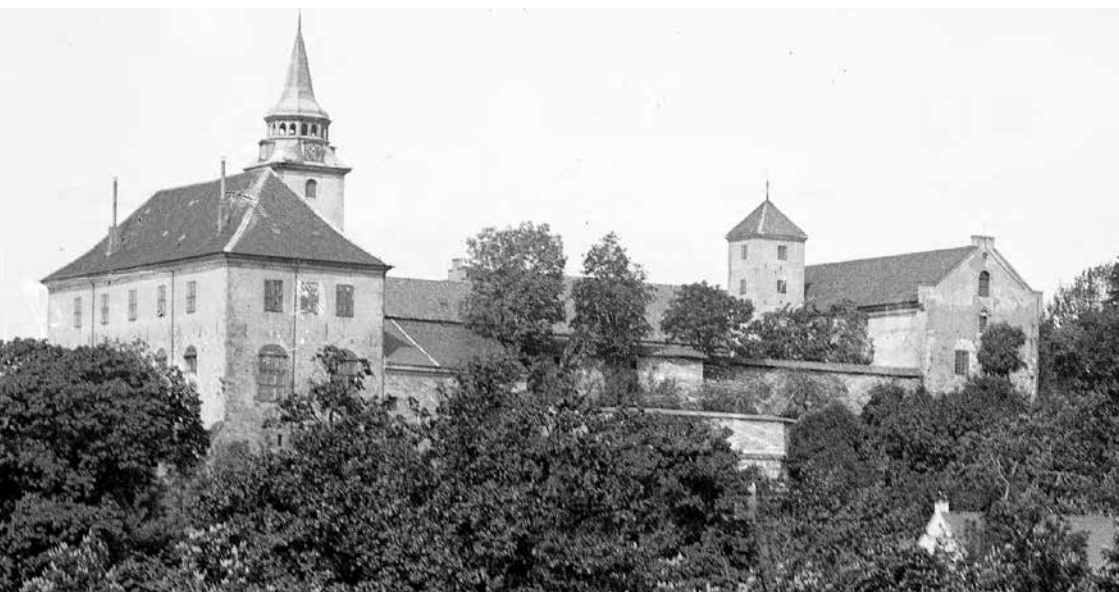
Hva er et slott?

Begrepet slott betegner gjerne en residens av representativ karakter og som fortrinnsvis ble oppført for en konge/fyrste eller en adelsperson. Ordet kom gradvis inn i norsk og dansk språk i løpet av senmiddelalderen – etter at de to kongerikene Norge og Danmark ble forent på slutten av 1300-tallet. Den gang var begrepet slott ensbetydende med det eldre begrepet borg, som var en befestet stormanns- eller kongebolig.

På flyttefot

Til å begynne med hadde den norske kongemakten et utall «kongsgårder», nærmest som

Begrepet slott betegner gjerne en residens av representativ karakter og som fortrinnsvis ble oppført for en konge/fyrste eller en adelsperson.

kongelige ankerfester rundt om i landet. Litt senere ble disse erstattet av noen få mektige, befestede borganlegg som Akershus (Oslo), Tunsberghus (Tønsberg), Bohus (Bohuslän i Sverige, som den gang var norsk), Bergenhus (Bergen) og Vardøhus (Vardø). Som kongsgårdene ble disse oppført i ulike deler av landet. For å ivareta sine interesser som landets rettmessige konge og fyrste, flyttet kongefamilie og hoff med jevne mellomrom fra borg til borg. Befestede anlegg som dette mistet etter hvert sin betydning som residenser på 1600- og 1700-tallet. I stedet ble de bygget ut som festningsanlegg. Begrepet slott ble heretter brukt om de største og mest representative boligene eller residensanleggene som tilhørte kongefamilien. De var

ikke forsvarsanlegg, men lå, hvis plassen tillot det, omgitt av store parkanlegg. Selv om flere av middelalderens norske kongeborger ble kalt slott, gjaldt det ingen av de beskjedne norske herregårdsanleggene. Dette til tross for at de nye 1600-tallsbygningene både på grevskapet Jarlsberg og i baroniet Rosendal kunne regnes som slott etter samtidens begrep.

Akershus slott

Det er lett å glemme at Oslo som hovedstad kan smykke seg med to slott. Akershus slott ble oppført under kong Håkon V Magnusson og hans dronning Eufemia av Rügen. Det antas å ha stått ferdig omkring år 1300. Den gang var Akershus et av Europas mest moderne og uinntakelige borgan-

Akershus slott og festning antas å ha stått ferdig omkring år 1300. Den gang var Akershus et av Europas mest moderne og uinntakelige borganlegg.

Foto: © Nasjonalbiblioteket/Wikimedia Commons

legg. Kong Håkon ble etter sin død dyrket som katolsk helgen. Hans og dronning Eufemias jordiske levninger er flyttet til Akershus slott.

Kongebolig

Oppføringen av Det kongelige slott var den første store byggeoppgave staten tok på seg etter at Norge igjen ble en selvstendig nasjon i 1814. Riktignok hadde landet felles konge og felles utenriktjeneste med Sverige, men utover det var Norge et selvstendig rike. Ettersom vi hadde felles konge med Sverige var det nødvendig å markere vårt likeverd som nasjon gjennom å stille med en fullverdig kongebolig. Slottet var planlagt og bygget for kong Karl Johan (Carl XIV Johan i Sverige) og hans dronning Desi-

deria. Grunnsteinen ble lagt i 1824, men det ble først tatt i bruk i 1849 av kong Oscar I og dronning Josefine. Oppføringen ble i kompleksitet det største byggeforetaket siden oppføringen av Nidarosdomen 700 år tidligere. Mye av datidens moderne byggeteknologi ble introdusert i Norge gjennom dette byggeprosjektet, og oppføringen kom til å danne skole for generasjoner av håndverkere og arkitekter. Siden unionsoppløsningen i 1905 har slottet stått som det fremste symbol på det selvstendige Norge under vårt eget kongehus. Sammen danner Akershus og Det kongelige slott kontinuitet og en historisk linje gjennom vår historie.

TEKST: GEIR THOMAS RISÅSEN,
KUNSTHISTORIKER

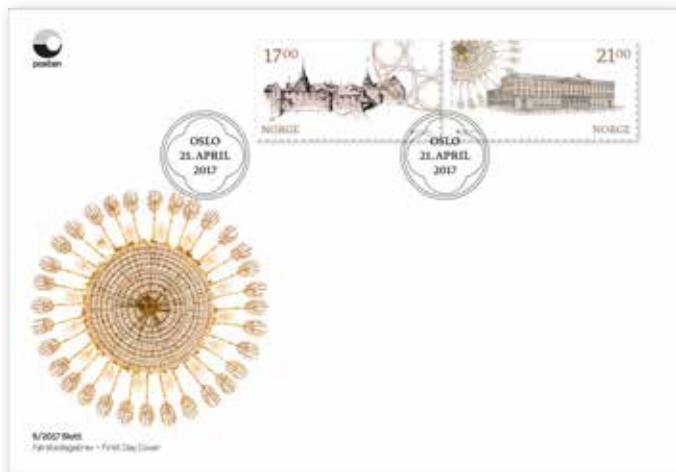
NK 1959

Del av Akershus slott tegnet av Jacob Koning, samt Rosevinduet i Olav Vs hall laget av Emanuel Vigeland.

NK 1960

Det kongelige slott tegnet av slottsarkitekt Linstow. På siden en av lysekronene i Den store festsal sett nedenfra.

Slott (Europafrimerker)

◀ Førstedagsbrev kr 44,-

▲ Førstedagsstempel

Nummer:	NK 1959-1960
Motiv:	Akershus slott, Det kongelige slott
Utforming:	Madeleine M. Karlstrøm
Foto:	Kr 17,00: © Riksarkivet Kr 21,00: De kongelige samlinger
Verdier:	Kr 17,00 – kr 21,00
Opplag:	Kr 17,00: 500 000 frimerker – kr 21,00: 300 000 frimerker
Utgitt i:	Ark à 50 frimerker
Trykk:	Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

Gammelt bilde av utsikten mot Slottet og Slottsparken fra nordøst. Ukjent hvilket år bildet ble tatt

Dato: 21.04.2017

◀ Gullbrev kr 99,-

▲ Samlerblad kr 63,-

Salgspriser

Førstedagsbrev:	kr 44,-
Presentasjonsfolder:	kr 53,-
Samlersett:	kr 97,-
Samlerblad:	kr 63,-
Samlerblad FDC:	kr 69,-
Gullbrev:	kr 99,-

I berget ved Sognsvann er det ei dør, som passerast
av tusenvis av turgåarar kvar veke. Fåtalet veit kva
skattar som skjuler seg bak.

Illustrasjon: © Anniken Riiser Hølbakken

Gulljakt på Sognsvann

I berget ved Riksarkivet finst det gull, for den som leitar.

Eg elsker arkiv! Gamle brev, kart og andre verdifulle dokument som ein må kle på seg kvite hanskar for å ta i. Det er heilt sant, men ikkje heilt i samsvar med den rådande tidsånden om å vere innovativ og framoverlent. Eg meiner det er viktig å sjå seg bakover for å kunne forstå det som skjer framover. Så på fritida kan eg fordjupe meg i arkiva si vedunderlege verd.

På Sognsvann i Oslo, rett over vegen for Norges Idrettshøgskole ligg den fabelaktige institusjonen Riksarkivet. Eg abonnerer på nyhetsbrevet deira, og deltar på arrangement der når eg kan. For to år sidan var eg på omvising i Riksarkivbygningen og dei tilhøyrande fjellmagasina. Der fekk vi sjå originalt arkivmateriale frå ulike tidsepokar – ei makelaus oppleving for arkivnerdar.

NRK-serien «Hvem tror du at du er?» er inne i sin femte sesong, og det norske arkivvesen har si fulle

hyre med å hjelpe alle som kjem med ein draum om å spore opp slekt. Eg har og vore der. I samband med eit privat skriveprosjekt troppa eg opp hos Riksarkivet og trudde det berre var å starte jakta. Det var mange spørsmål eg ikkje hadde tenkt på, mellom anna kva arkiv ville eg søke i, og ikkje minst kva opplysningar hadde eg sjølv? Eg fekk såpass hjelp frå ein omsynsfull arkivar, at eg kom i gang. Sidan har det vore mange timar, ventande i lesesalen på at trillevogna skal kome bort til pulten min med arkivmappene eg har bestilt. Til slutt fekk eg betaling for strevet – eg fann gull!

Eg håpar Riksarkivet held fram i minst 200 år til. Gratulerer så mye med jubileet!

Hege Grubben

Hege er utdannet journalist og jobber som Social Media Manager i Posten Norge. Opprinnelig mosjøværing, men bor i Oslo. Hege ser med skråblikk på våre frimerkeutgivelser.

Frimerkeåret 2007

2007 ble innledet med et hjerteformet frimerke. Dette var også første gang rallybiler var motiv på norske frimerker.

Bestill på posten.no/frimerkebutikken
eller på vedlagte kupong.

2007 Valentins dag

NK 1633 A innland 15,00

2007 Det internasjonale polaråret

NK 1639-40 miniatyrark 60,00

2007 Rally Norway

NK 1634 A innland 15,00

NK 1635 A Europa 20,00

NK 1636 A verden 25,00

NK 1634-36 miniatyrark 60,00

2007 Kong Harald V 70 år

NK 1641 kr 6,50 13,00

2007 Theodor Kittelsen 150 år

NK 1642 A Europa 20,00

NK 1643 A verden 25,00

2007 Porsgrunn 200 år

NK 1644 A innland 15,00

2007 Marint liv i Norge V

NK 1651 kr 11,00 22,00

2007 Turistfrimerker

NK 1645-46 A innland x 2 30,00

NK 1647-48 A Europa x 2 40,00

NK 1649-50 A verden x 2 50,00

Samme, komplette frimerkehefter..

5 x NK 1645-46 (MNR) 145,00

5 x NK 1645-46 (UNR) 140,00

5 x NK 1647-48 (MNR) 185,00

5 x NK 1647-48 (UNR) 180,00

5 x NK 1649-50 (MNR) 225,00

5 x NK 1649-50 (UNR) 220,00

2007 Arkitekturjubileer

NK 1652 kr 14,00 28,00

NK 1653 kr 23,00 46,00

2007 Europa/Speiderbevegelsen 100 år

NK 1654 kr 9,00.....	18,00
NK 1655 kr 11,00.....	22,00

2007 Riksmålsforbundet 100 år

NK 1659 kr 7,00.....	15,00
----------------------	-------

2007 Norske fyrstårn II

NK 1656-57 A innland x 2.....	30,00
-------------------------------	-------

Same, komplett frimerkehefte

5 x NK 1656-57 (MNR).....	145,00
5 x NK 1656-57 (UNR).....	140,00

2007 Marint liv i Norge VI

NK 1660-63 A innland x 4.....	75,00
-------------------------------	-------

2007 Personlege frimerke III

NK 1658 A innland.....	22,00
------------------------	-------

2007 Haldis Moren Vesaas 100 år

NK 1664 kr 23,00.....	46,00
-----------------------	-------

2007 Vitenskapsjubileer

NK 1665 kr 14,00.....	28,00
NK 1666 kr 14,00.....	28,00

2007 Julefrimerke

NK 1668-69 A innland x 2	30,00
--------------------------------	-------

Same, komplett frimerkehefte

5 x NK 1668-69 (MNR).....	145,00
5 x NK 1668-69 (UNR).....	140,00

2007 Personlige frimerker IV

NK 1667 A innland x 4.....	75,00
----------------------------	-------

Samme, komplett frimerkehefte

8 x NK 1667 (UNR).....	110,00
------------------------	--------

2007 Automatmerker Sommerfugler I

ATM 7 (oransjegullvinge).....	20,00
ATM 8 (svallestjert).....	20,00
ATM 9 (vanlig blåvinge).....	20,00

Årsprodukter

Årssett frimerker.....	930,00
Årgang stemplede frimerker.....	557,00
Årgang førstedagsbrev	802,00
Årbok	930,00

Noen du mangler?

Vi hjelper deg gjerne med å komplettere din Norgessamling, og viser deg hvor i Norgesalbumet frimerkene skal stå!

I forrige nummer av Frimerkeposten tilbød vi frimerkene som er avbildet på de to første sidene (side 1 og 1 A) i Leuchtturms Norgesalbum. I denne utgaven tilbyr vi frimerkene på side 2 og 2 A. For å gjøre det enkelt, har vi avbildet de to album-sidene med frimerker. Frimerkene er nummerert, og du vil finne numrene igjen på bestillingskuponen. På denne måten kan du være trygg på at frimerkene settes på rett sted i albumet.

Flere av frimerkene i dette tilbudet har vi kun i et begrenset antall, og må derfor ta forbehold om at vi raskt kan bli utsolgt.

Du har kanskje ikke et Norgesalbum ennå? Benytt anledningen og bestill bind I (1855-1979) i dag.

Bestill på posten.no/frimerkebutikken
eller på vedlagte kupong.

1872/75 Posthorn (skilling)

1	NK 16 Ib, 1 skilling blågrønn, stemplet	600,-
2	NK 16 IIa, 1 skilling gulgrønn, uklart trykk	150,-
	Samme, stemplet	300,-
3	NK 17 aX, 2 skilling gråblå, liggende vm.	175,-
	Samme, stemplet	1 700,-
4	NK 18 bX, 3 skilling rosa hvitt/gullig papir, liggende vm., stemplet	100,-
5	NK 19 Id, 4 skilling fiolett, tykt papir, stemplet	625,-
6	NK 19 II, 4 skilling fiolett, tynt, hvitt papir	350,-
	Samme, stemplet	575,-
7	NK 20, 6 skilling, stemplet	550,-
8	NK 21 I, 7 skilling, hvitt papir, stemplet	675,-
9	NK 21 II, 7 skilling, gullig papir, mørk gummi	1 400,-
	Samme, stemplet	675,-
10	NK 21 III, 7 skilling, hvitt papir, lys gummi	1 600,-
	Samme, stemplet	675,-

1906/08 Provisorisk utgave

11	NK 92 b, 15 øre på 4 skilling blek fiolett	100,-
	Samme, stemplet	35,-
12	NK 88 y, 30 øre på 7 skilling, hvitt papir, lys gummi	240,-
	Samme, stemplet	80,-

NORGE

1872/75

Buksemærker «Posthorn» i Silling verdi — Definitive Series «Posthorn» in Silling value

Plate I

1

Plate II

2

3

Plate I

4

Plate II

6

5

7

Plate I

8

Plate II

9

10

1905/08

Provisorier — Provisional Overprints

1905

11

1908

12

1872/75 Posthorn (skilling)

13	NK 16 Ia, 1 skilling blek blågrønn, stemplet	900,-
14	NK 16 IIb, 1 skilling mørk grønn, stemplet	450,-
15	NK 17 b, 2 skilling prøyssisk blå	---*
16	NK 17 cX, 2 skilling ultramarin, liggende vm. Samme, stemplet	300,- 650,-
17	NK 18 a, 3 skilling karmin, liggende vm., tynt, grålig papir, stemplet	250,-
18	NK 18 c, 3 skilling brunlig karmin, tynt papir, stemplet	275,-
19	NK 19 Ia, 4 skilling mørk fiolett, tynt, grålig papir, stemplet	1 100,-
20	NK 19 Ib, 4 skilling brunfiolett, tynt, grålig papir, stemplet	1 400,-
21	NK 19 c, 4 skilling matt gråfiolett	---*

1906/08 Provisorisk utgave

22	NK 92 a, 15 øre på 4 skilling fiolett Samme, stemplet	250,- 100,-
23	NK 88 x, 30 øre på 7 skilling, gullig papir, stemplet	80,-

Bestill på posten.no/frimerkebutikken
eller på vedlagte kupong.

Frimerkene tilbys med forbehold om at vi kan bli utsolgt.

*) Ikke på lager

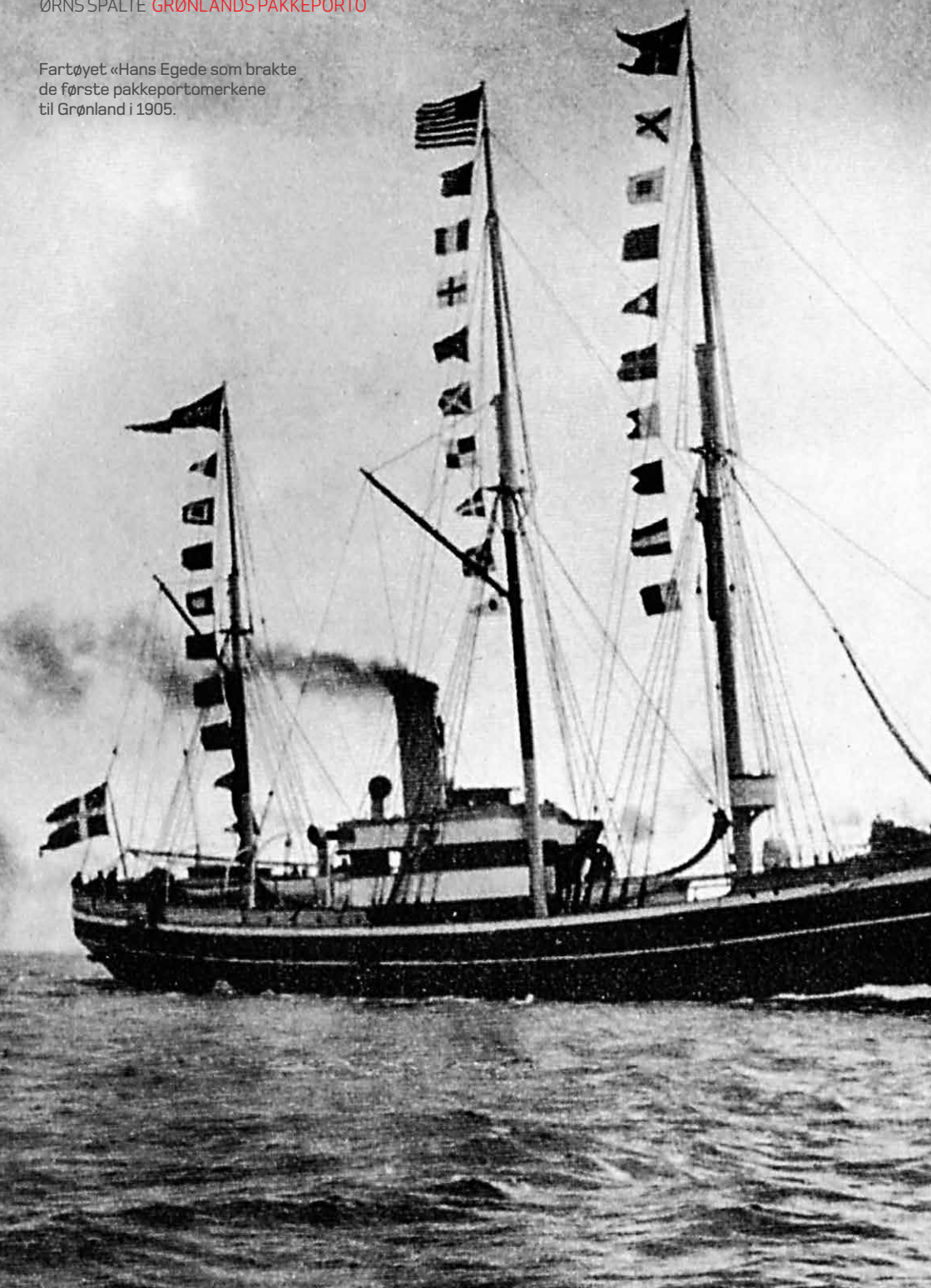

I 2010 ble en ny serie høyverdi posthorn-frimerker igangsatt, med valøren 30 kr som førstemann ut.

EN FRIMERKENES VERDENSREKORD

POSTHORN: Siden det første posthorn-frimerket ble tatt i bruk i 1872, har man alltid kunne kjøpe frimerker med dette motivet på norske postkontorer. De norske posthornmerkene er nå inne i sitt tredje århundre, og har satt rekord som verdens eldste uavbrutte frimerkeserie. Papirleverandører, trykkmetoder og trykkerier har skiftet opp gjennom årene, og dette har skapt en spesiell interesse hos samlere verden over. Filatelister har funnet en utfordring i denne rikholdige norske frimerkeserien, som nå teller godt over fem milliarder (!) enkeltteksemplarer. Og fremtiden ser lys ut for posthornfrimerkene og deres mange tilhengere: I 2010 ble en ny serie posthornfrimerker i valørene 10-90 kr igangsatt, med valøren 30 kr som førstemann ut.

Fartøyet «Hans Egede» som brakte
de første pakkeportomerkene
til Grønland i 1905.

Grønlands pakkeporto

Kong Frederik VI holdt med taperne i Napoleonskrigene og måtte avstå Norge til Sverige.

Men Grønland beholdt han for Danmark. Da unionen med Sverige var slutt i 1905, var Grønland ikke glemt i Norge. Man ønsket at Grønland skulle være norsk, og det ble en lang konflikt som tilspisset seg i 1930-årene. Det endte med at Norge tapte på alle punkter ved domstolen i Haag 5. april 1933.

Transportavgift

Den dansk-norske forvaltningen av øya startet egentlig i København i 1776, da firmaet «Den Kongelige Grønlandske Handel» (KGH) ble etablert. Firmaet fikk monopol på seiling til Grønland og handelsvirksomhet med kolonien. Man tok seg også av transportene til og fra

Grønland, og i april 1905 fikk firmaet rett til å oppkreve 1 øre pr. 500 gram, men minst 10 øre, for pakker som ble sendt mellom Danmark og Grønland.

Fredelig isbjørn

KGH ønsket seg egne frimerker for Grønland, og søkte i 1905 om å få utgi slike. Men tillatelse ble bare gitt til å utgi merker som kunne brukes som kvittering for betalt transport for pakker mellom Grønland og Danmark. Kunstneren Gerhard Heilmann tegnet merkene som fikk Christian Vs kongekrone fra det dansk-norske riksvåpenet fra 1671 plassert over et skjold med en oppreist isbjørn. Isbjørnen kom inn i det danske riksvåpenet i 1665 og

1) Kong Frederik VI (1768–1839) avsto Norge uten Grønland i 1814. 2) Utsnitt av helark fra 1905.

KGH ønsket seg egne frimerker for Grønland, og søkte i 1905 om å få utgi slike.

symboliserte Grønland. Heilmanns isbjørn på merkene fikk imidlertid et mer fredelig uttrykk enn den i riksvåpenet.

Thiele trykte

Merkene ble laget i København hos H.H. Thieles boktrykkeri, som hadde årelang erfaring med fremstilling av frimerker. Fra trykkeriet fikk direktør Carl Ryberg i KGH fargeprøver for tre merkeverdier som ble godkjent 9. juni 1905. Samtidig bestilte KGH 400 ark av 1-øresverdien, 400 ark av 10-øres verdien og 200 ark med 5-øres

verdien. Trykkformene besto av 25 løse frimerkeklisjeer ordnet i 5 rader med 5 merker i hver rad.

Thiele trykte pakkeporto-merkene i mer enn 30 år, og etter 10 år tilkom verdiene 2, 15 og 20 øre. I 1930 hadde portoen vært uforandret i 25 år. Nå ble denne kraftig forhøyet og Thiele måtte også trykke verdiene 70 øre, 1 krone og 3 kroner. I februar 1937 ble verdiene 70 øre og 1 krone trykt i offset hos Andreassen & Lachmann fordi H.H. Thieles boktrykkeri da ikke fantes mer. Senere samme år ble verdiene 10,

SPAREMERKER

INNSKUDD: Den såkalte Avane-ordningen var en spareordning innført i 1927 i 38 nordgrønlandske kommuner. Her ble pakkeportomarker kjøpt, limt inn i sparemerkebøker og makulert med angjeldende kommunes Avane-nummer. Ofte ble makuleringen foretatt med vanlige kontor- eller poststempler. Mer enn 85 prosent av pakkeportomerkene som ble solgt på Grønland ble brukt i denne spareordningen, og det fantes rundt 6 000 slike sparebøker. De fleste av disse bøkene ble senere tilintetgjort etter beslutning fra landsfogeden.

Sider i sparebok med innlimte pakkeportomarker.

20 og 70 øre samt 1 krone trykt i boktrykk hos J.H.Schultz.

Fire perioder

Samlere av pakkeportomerkene deler gjerne sine samlinger inn i fire perioder. Inndelingen henger sammen med at den danske administrasjonen av Grønland utvidet seg, for til slutt å omfatte hele øya. I den første perioden 1905-1909 har stemplene teksten «Direktoratet for den grønlandske handel», og merkene ble gjerne makulert med et lite stempel som viser en isbjørn på et våpenskjold. Den

andre perioden 1909-1912 startet med at man fikk «Lov om Styrelse af Kolonierne i Grønland m.m.» datert 27. mai 1908. Fra denne perioden kjenner vi tre forskjellige stempler med teksten «Administrationen for kolonierne i grønland».

Samlerne fikk kjøpe

Tredje periode (1913-25) startet med en ny lov 1. oktober 1912 om «Fællesstyre av de grønlandske Anliggender». Teksten i stempler som nå ble brukt er «Styrelsen af kolonierne i grønland». Under første verdenskrig 1915 fryktet

amerikanerne at en tysk besettelse av Danmark skulle føre til oppbygging av en tysk ubåtbase på St. Thomas i Dansk Vestindia. USA fikk kjøpe kolonien i Vestindia, blant annet på betingelse av at dansk overhøyhet over hele Grønland ble anerkjent. Andre stater, deriblant Norge, ga sin tilslutning. Dette førte også til at samlere fikk anledning til å kjøpe pakkeportomarker.

Med og uten tagger

I 1915 trykte Thiele et nytt opplag 1 øres merker og som nevnt verdiene

NORSK OKKUPASJON

EIRIK RAUDES LAND: 27. juni 1931 ble norsk flagg plantet i Myggbukta på Øst-Grønland. Samtidig sendte Hallvard Devold telegram til aviser og Regjeringen i Oslo med beskjed om at flagget var heist og området på Øst-Grønland mellom Carlsbergfjord i syd og Besselfjord i nord var okkupert i Hans Majestet Kong Haakons navn og gitt navnet «Eirik Raudes land». I Norge endte det med at Regjeringen stadfestet okkupasjonen, og Helge Ingstad ble utnevnt til norsk sysselmann for området. Forsvarsminister Vidkun Quisling ville til og med sette inn norsk marine om det skulle bli nødvendig. Okkupasjonen opphørte 5. april 1933 da Norge tapte saken i Haag.

Samlere av pakkeportomerkene deler gjerne sine samlinger inn i fire perioder. Inndelingen henger sammen med at den danske administrasjonen av Grønland utvidet seg, for til slutt å omfatte hele øya.

2, 15 og 20 øre. Disse frimerkearkene ble ikke perforert i ytterkant mellom merkene og ark marginalene. Da samlerne fikk mulighet til å kjøpe merkene, ville de helst bare ha de ni merkene i midten som hadde tagger på alle fire sider. De andre 16 merkene var det vanskelig å få solgt. I februar 1918 sendte man usolgte merker til Thiele for å få disse tagget der perforeringen manglet. Brukt på adressebrev er merker med den nye taggingen sjeldne. De ble oftest brukt i sparebøker (se ramme) med stempel «Kolonien Christianshaab».

Siste periode

Den fjerde og siste perioden regnes normalt fra 1925 til 1939, men ble

egentlig innledet av en kunngjøring sommeren 1921 som betydde at hele Grønland var dansk område. Bak kunngjøringen lå traktater med USA og flere andre land, deriblant Norge. Til tross for dette var man fortsatt misfornøyd i Norge. Nye forhandlinger måtte til, og først 10. juli 1924 kunne traktaten med Norge tre i kraft. Denne ga Norge særlige rettigheter på Grønlands østkyst, men allerede i 1931 viste det seg at heller ikke dette var nok (se ramme).

Da man til slutt fikk en traktat med Norge i 1924 kunne ny dansk lovgivning om grønlandske forhold endelig bli satt i kraft. 18. april 1925 fikk man også en lov om «Grønlands Styrelse», og både i lovgiv-

1) Utkast til pakkeportomerket tegnet av Gerhard Heilmann. 2) Adressebrev for verdipakke 1912. Merkene er fra andre trykking av merkene fra 1905.

ningen og postale tekster forsvant nå ordet «koloni».

Komplisert porto

Opprinnelig skulle pakkeportomerkene bare brukes til å kvittere for båttransporten til og fra de danske koloniene på Grønland. På denne tiden ble de bare brukt av KGHs ansatte, som tok imot betaling for transporten og limte det nødvendige antallet merker på som kvittering for betalingen. I begynnelsen ble merkene ikke solgt til private.

Samtidig med portoforhøyelsen 1930 fikk merkene endret status, da de nå ble eneste gyldige frankering for pakker til og fra Grønland. Postalt ble Grønland skilt fra

Danmark og det var ikke lenger mulig å forhåndsbetale frakt helt fram til Grønland for en pakke innlevert ved et dansk postkontor. Det måtte betales porto hver for seg til to forskjellige danske statsinstitusjoner. Ordningen førte ofte til at

mottakeren betalte tilleggspporto for befordringen til Grønland. Postanvisninger fikk da rød påskrift om den manglende porto, mens blå påskrift ble brukt når det var tale om portofrihet eller tilleggspporto allerede var betalt.

ØRN GRAHM

er utdannet jurist, og er lidenskapelig interessert i frimerker. Han skriver om frimerker både i Norge og Norden, og hans artikler er også etterspurt i den engelskspråklige delen av frimerkeverdenen.

KORT KARRIERE

I 1868 fant utbyggerne av Suezkanalen ut at de skulle ta betalt for befordring av post. De trykte egne frimerker som ble utgitt 14. juli og var i bruk til 7. august, da egyptiske myndigheter overtok postbefordringen

Prosjektleder Ida Marie Bransfjell i Tråante 2017 (til venstre) og konsernsjef Tone Wille i Posten Norge med jubileumsfrimerkene.

Tråante 2017

Tråante er sørsamisk og betyr Trondheim

LANSERING: Og det var nettopp i Trondheim frimerkene til 100-årsjubileet for det første samiske landsmøtet ble presentert. Dette er første gang landsnavnet står på samisk (sørsamisk) på et norsk frimerke.

Det verdifulle frimerket fra 1993 har Kong Harald som motiv. Her er kongen selv avbildet i 1993.

KINESISK NYTTÅR

I 1980 ga Posten i Kina ut et frimerke med en ape for å markere at man gikk inn i apens år. Frimerket ble solgt for en krone pr. stk., blant annet på frimerkeutstillingen Norwex 80 i Oslo. I 2016 hadde prisen steget til kr 14 600!

NK 1180 fra 1993 uten påtrykt valør.

Verdifullt uten valør

På Germetens auksjon i november i fjor ble et frimerkeark uten valør omsatt for kr 130 000.

Merket det er snakk om er NK 1180, 10 kroner kong Harald, utgitt 17. juni 1993. Fra før visste man om 15 merker av denne typen uten valørangivelse, men nå kom altså et helt ark på 50 frimerker i tillegg. Det betyr at det finnes ytterligere 35 frimerker uten valør i omløp. Følg med!

Ta vare på verdiene!

Ved å sette frimerkene inn i et album får du full oversikt over samlingen din samtidig som du til enhver tid holder den oppdatert!

Det solide og elegante Norgesalbumet fra den anerkjente leverandøren Leuchtturm Albenverlag har plass til samtlige norske frimerker. Det er utført i en elegant blåfarge med det norske flagget i pregetrykk på ryggen. Et norgeskart i rødt, hvitt og blått er preget på albumets forside. Albumet kommer i tre bind, og leveres med matchende oppbevaringskassett.

Bestill på posten.no/frimerkebutikken eller på vedlagte kupong.

De solide albumene har plass til alle norske frimerker.

Årets vakreste

Kongejubileet ble årets vakreste frimerke utgitt i 2016.

Frimerket til kong Haralds 25-årsjubileum som regent vant med 16,67 % av stemmene. På andreplass kom 21-kroners frimerket til Norges Banks 200-årsjubileum med 15,26 % av stemmene og på tredjeplass kom 17-kroners frimerket til Meteorologisk institutts 150-årsjubileum med 13,32 %.

Avstemningen var et samarbeid mellom Posten, Norsk Filatelistforbund og Skanfil for samlere AS.

Nytrykk

Valøren 5 kr (NK 1454) i serien med posthornfrimerker er kommet i nytt opplag med trykningsdato 09.12.2016. Frimerkene fra det nye opplaget ble første gang tatt i bruk 09.02.2017.

Fuglefrimerkene i valør A-innland (NK 1919–20), utgitt i rull i 2015, er kommet i nytt opplag 16.01.2017. Frimerkene fra det nye opplaget ble første gang tatt i bruk 13.02.2017. Det er ingen kjente endringer i papir eller tagging på nytrykkene.

Valøren 3 kr (NK 1564) er også kommet i nytt opplag. Trykningsdato er 06.02.2017. Frimerkene fra det nye opplaget ble første gang tatt i bruk 02.03.2017. Frimerket kommer denne gang ut på selvklebende papir, mens tidligere opplag har vært utgitt på vanlig papir.

Abonnenter på nytrykk og gutterpar vil få merkene levert med leveransen i april.

Vil du være årsabonnent
på nytrykk? Ring oss på
tlf. 23 14 78 70

Album for førstedagsbrev

Samlingen din fortjener den beste oppbevaring! Setter du førstedagsbrevene inn i et album er de trygt bevart mot skader samtidig som du enkelt holder oversikten.

Velg den løsningen som passer deg best! Vi kan tilby solide album fra den anerkjente leverandøren Leuchtturm Albenverlag, og du kan velge mellom innbundne album for 100 førstedagsbrev eller album med fleksibel ringbindløsning.

Classic album for 100 FDC

Album med 100 lommer for førstedagsbrev. Fås i fargene burgunder og grønn
Pris kr 179

Classic album for førstedagsbrev

Albumet inneholder 20 blader med plass til 80 førstedagsbrev, og har en ring-permløsning med plass til ytterligere blader. Fås i fargene burgunder og grønn

Pris kr 379

Pakke med 5 ekstra blader for 20 førstedagsbrev kr 99

posten.no/frimerkebutikken